

Maanpuolustuskorkeakoulu

SOTATIETEIDEN PÄIVÄT 2018

Upseerielämän valintoja: Ura, perhe vai molemmat?

Pro gradu
Essi Hoot

Puolustusvoimat

Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

28.5.2018

1

ESITYKSEN SISÄLTÖ

- 1 TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS JA
TUTKIMUSKYSYMYKSET
 - 2 PÄÄTULOKSET
 - 3 JOHTOPÄÄTÖKSET
- KYSYMYKSET JA KESKUSTELU

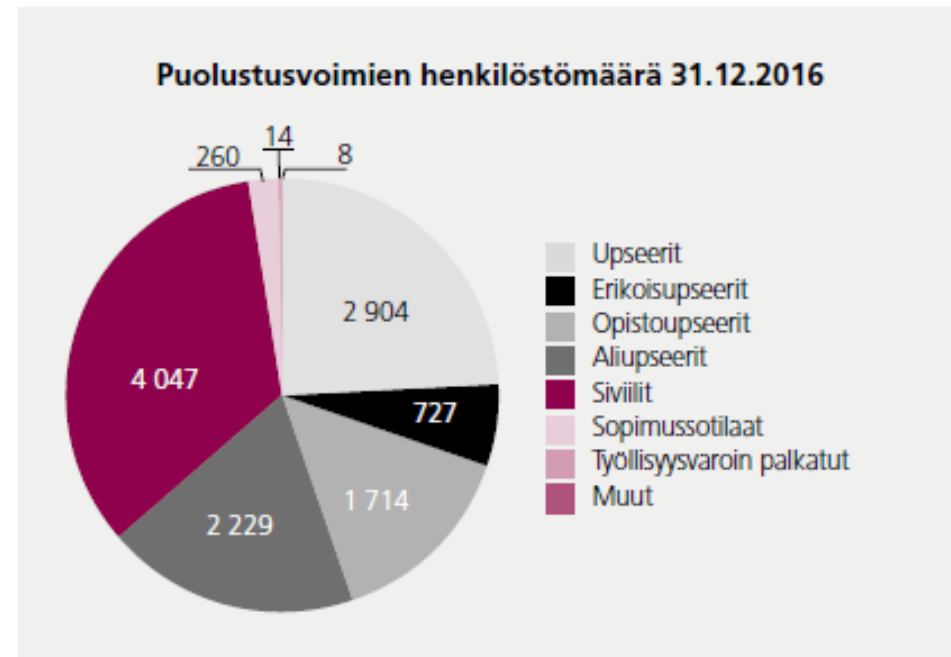

PUOLUSTUSVOIMAT JA UPSEERIN AMMATTI

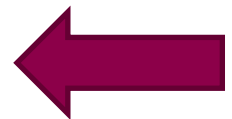
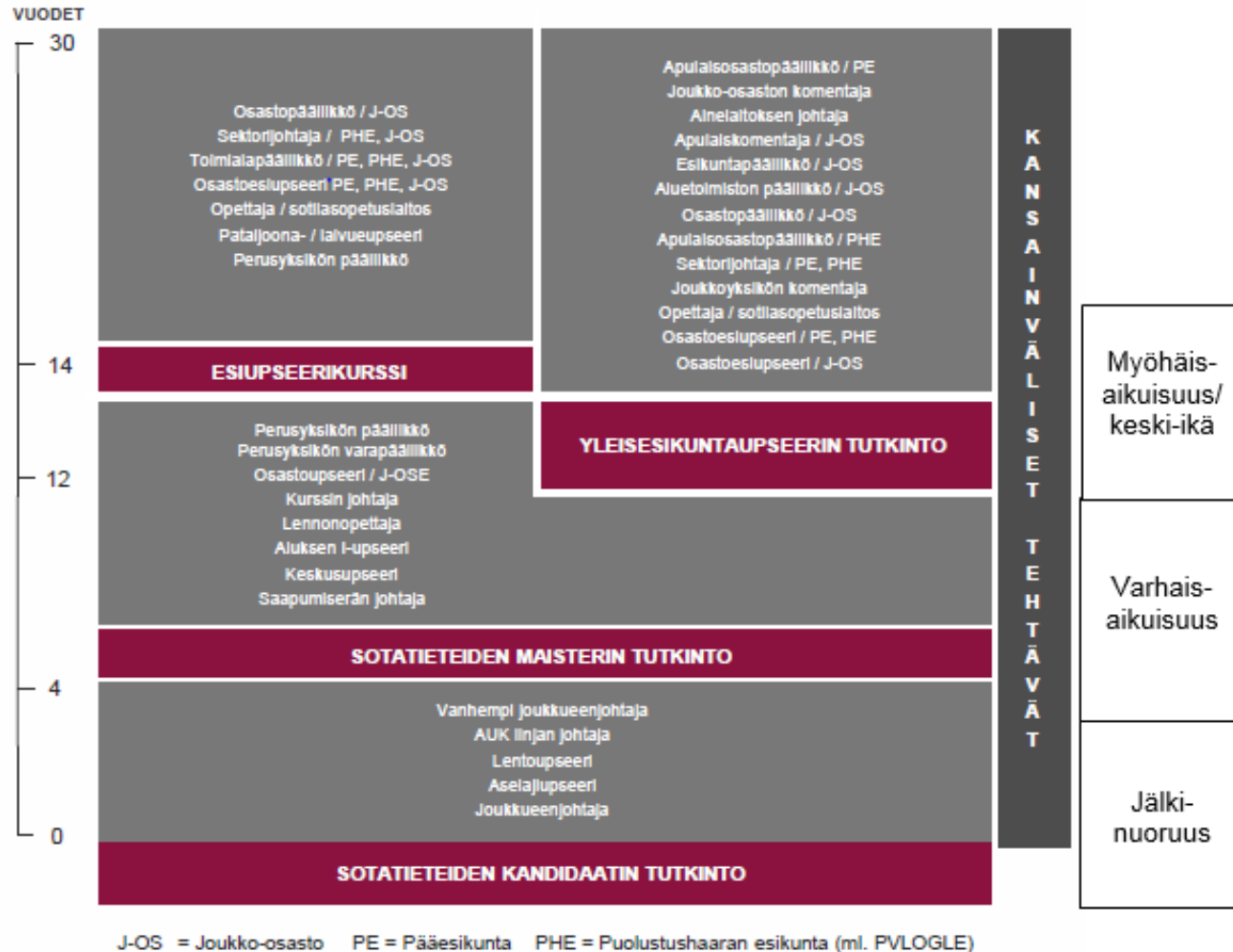
Ammatin erityispiirteet

- Toimintaympäristö
- Siirtymisvelvollisuus
- Pitkäaikaisen harjoitustoiminnan aiheuttamat haasteet
- Jatkuvan koulutuksen periaate
- Kyky ja tarve reagoida lakisääteisiin tehtäviin
- Nousujohteinen ura- ja palkkakehitys (eteneminen virkaiän mukaisesti)
- Tehtäväkierto ja kansainväliset tehtävät

UPSEERIN URA JA KEHITYSVAIHEET

KUVA 5. Upseerin uran esimerkki suhteutettuna kehitysvaiheisiin.

(HESTRA 2015, 24.)

VARHAISAIKUISUUDEN KEHITYSTEHTÄVÄT JA NIIDEN HALLINTA

- Kehityspsykologia & elämänkaaripsykologia
 - Kehitys nähdään läpi elämän jatkuvina muutoksina. Elämänkaaripsykologian tavoitteena on kuvata sekä selittää yleisiä periaatteita ja yksilöllistä vaihtelua.
 - Ihmisen elämänkaari on kehitystekijöiden ja yksilön itsensä muodostaman järjestelmän jatkuvan vuorovaikutuksen tulos. Ihminen ei ole pelkästään perimänsä ja ulkoisten kehitystekijöiden ohjaama, vaan omat yksilölliset ratkaisut vaikuttavat yksilöön.
- Varhaisaikuisuuden kehitystehtävät (Robert J. Havighurst)
 - Kehitysvaiheet muodostuvat biologisen kehityksen ja sosiaalisten odotusten mukaisista kehitystehtävistä. Tutkimuksessa keskitytään ainoastaan varhaisaikuisuuteen, jonka tyypillisiä kehitystehtäviä ovat:
 - **Elämäntoverin/ pitkäaikaisen puolison valitseminen**
 - **Perheen perustaminen**
 - Yleisen talouden hallinta
 - **Työelämään osallistuminen ja uralla eteneminen**
 - Kansalaisvelvollisuuksien omaksuminen

VARHAISAIKUISUUDEN KEHITYSTEHTÄVÄT JA NIIDEN HALLINTA

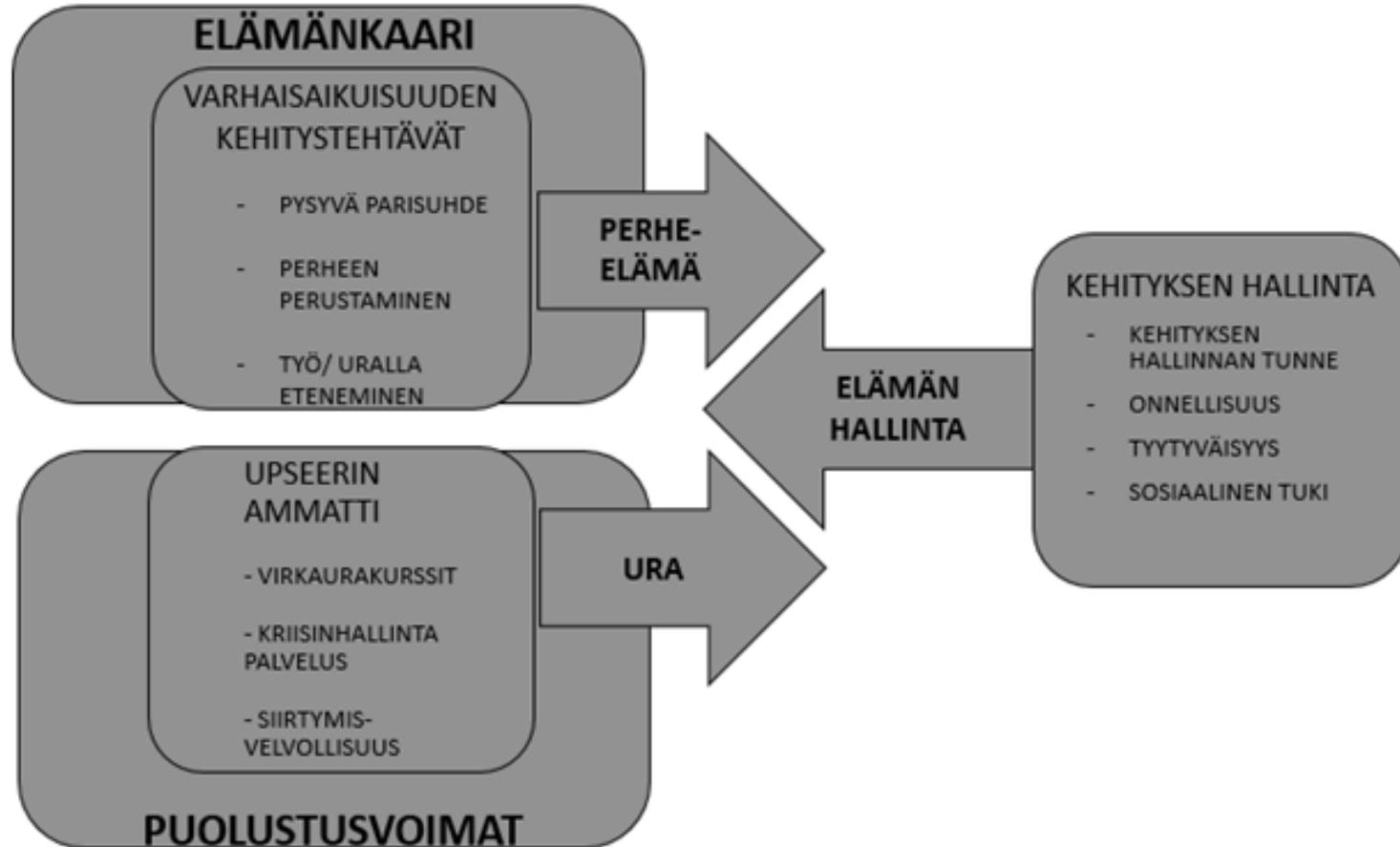
- Kehityksen hallinta
 - Kehityksen hallinta tarkoittaa yksilön yritykseen tai haluun kontrolloida kehitystään ja kehitystehtäviä
 - Onnistuneet ratkaisut ovat yhteydessä ihmisen hyvinvointiin, tyytyväisyyteen ja onnellisuuteen
 - Yksilölliset erot ilmenevät siinä, miten yksilöt kokevat hallitsevansa kehitystään, tavoitteidensa saavuttamista ja onnistumisen sekä epäonnistumisen tasapainoa.

- Kehityksen hallinnan piirteet:
 - **Oman kehityksen hallinnan tunne**
 - **Pysähtynyt tyytyväisyys**
 - Depressiivisyys.
 - **Sosiaalinen tuki**

VIITEKEHYS

KUVIO 1. Tutkimuksen viitekehys.

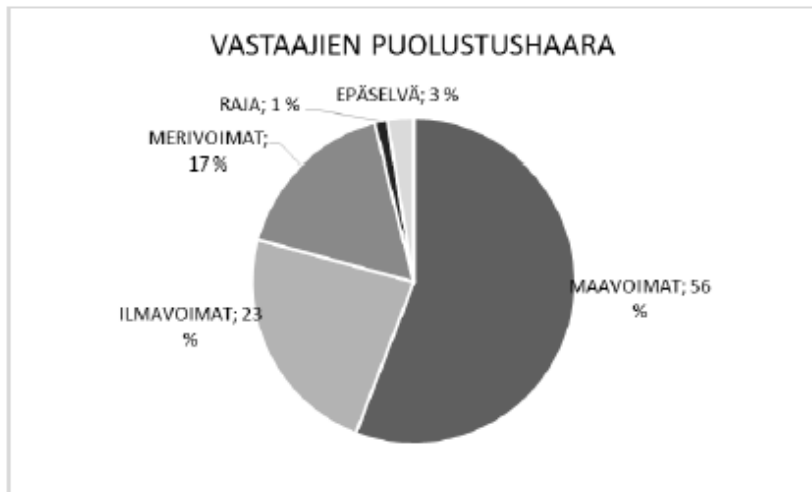
TUTKIMUSTEHTÄVÄ

- Tutkimuskysymys:
Millainen suhde varhaisaikuisuuden elämänkaaren kehitystehtävillä ja niiden hallintamahdollisuuksilla on upseerin uraan, erityisesti uran ja perhe-elämän asetelmassa?
- Tutkimuskysymystä selvitän seuraavien alakysymysten avulla:
 - Millainen on upseerin ammatti yhteen sovitettaessa työtä ja perhettä?
 - Miten upseerin ura mahdollistaa elämänkaaripsykologian mukaiset kehitystehtävät ja niiden hallitsemisen?

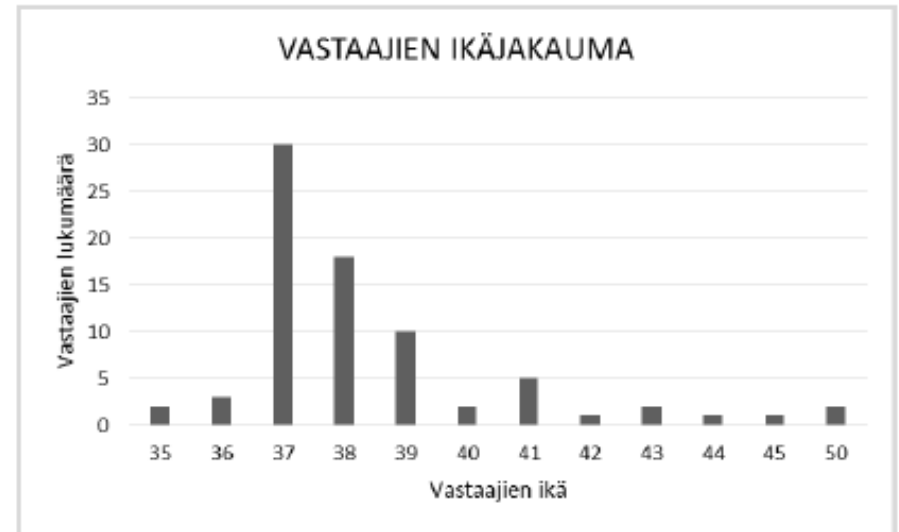

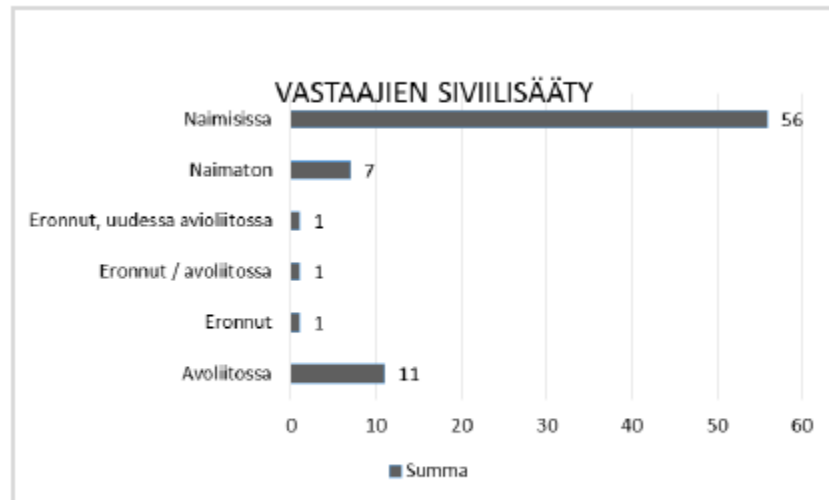
Kyselyyn vastanneet upseerit

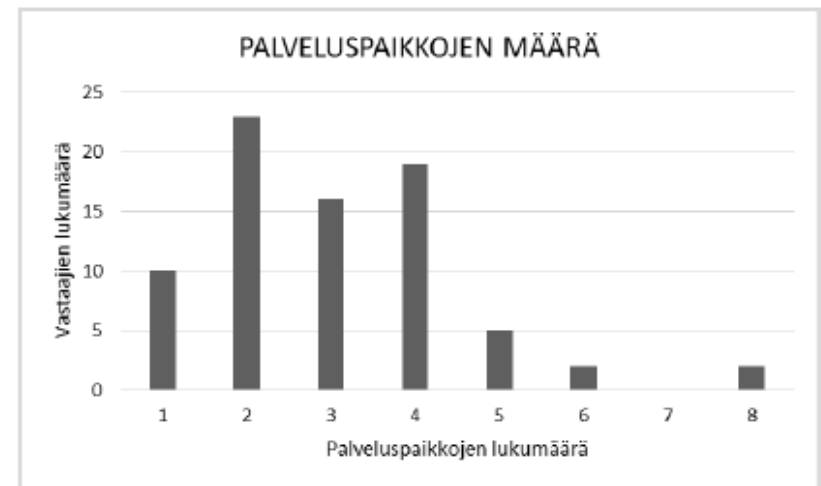
KUVIO 2. Vastaajien puolustushaara.

KUVIO 3. Vastaajien ikäjakauma.

KUVIO 4. Vastaajien siviilisäättiläisyys.

KUVIO 19. Vastanneiden upseereiden palveluspaikkojen lukumäärä

TULOKSET

EUK:lle hakeutuminen

KUVIO 7. Esiupseerikurssille hakeutumisen perus

YEK:lle hakeutuminen

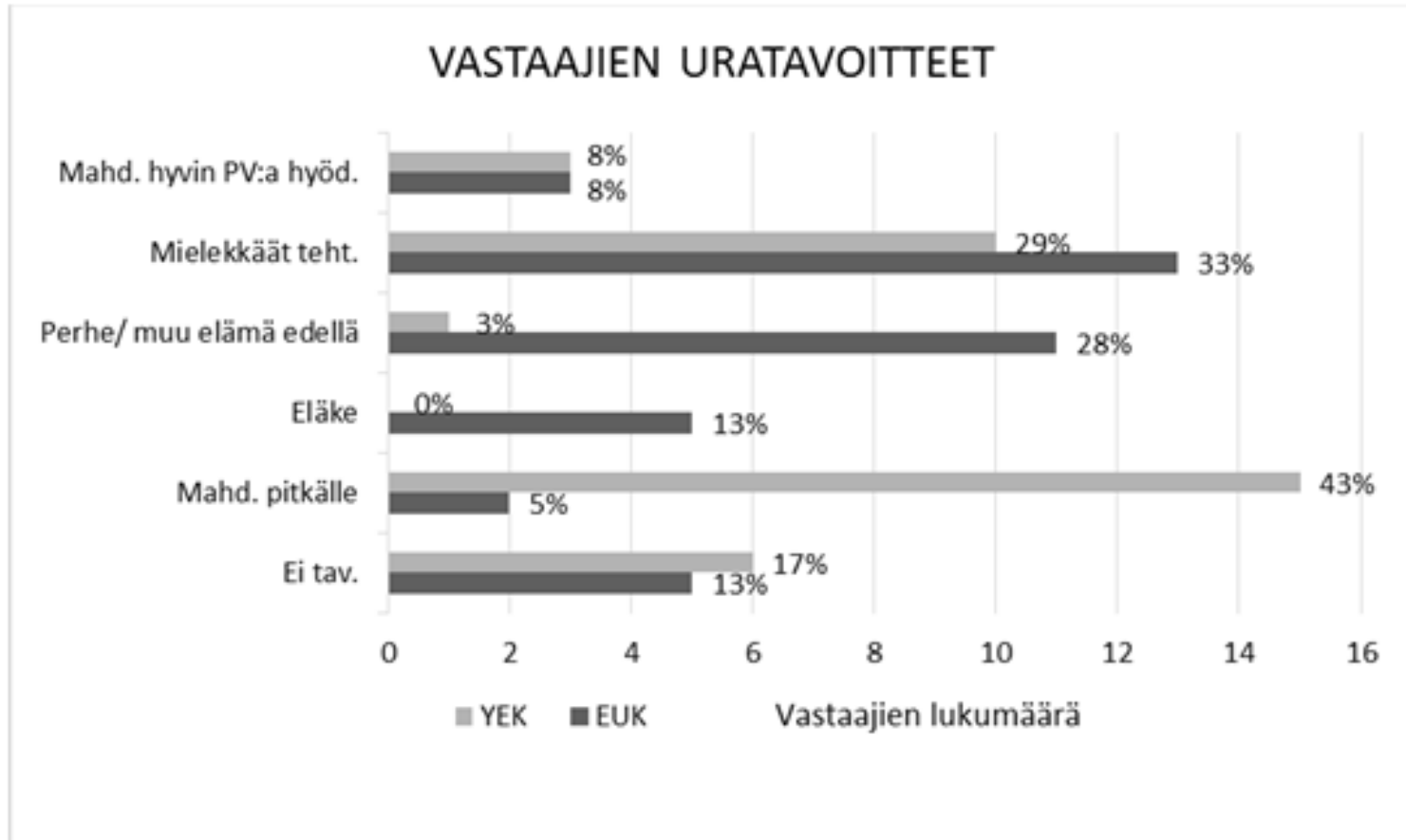

KUVA 8. Yleisesikuntaupseerikurssille hakeutumisen perusteet

TULOKSET

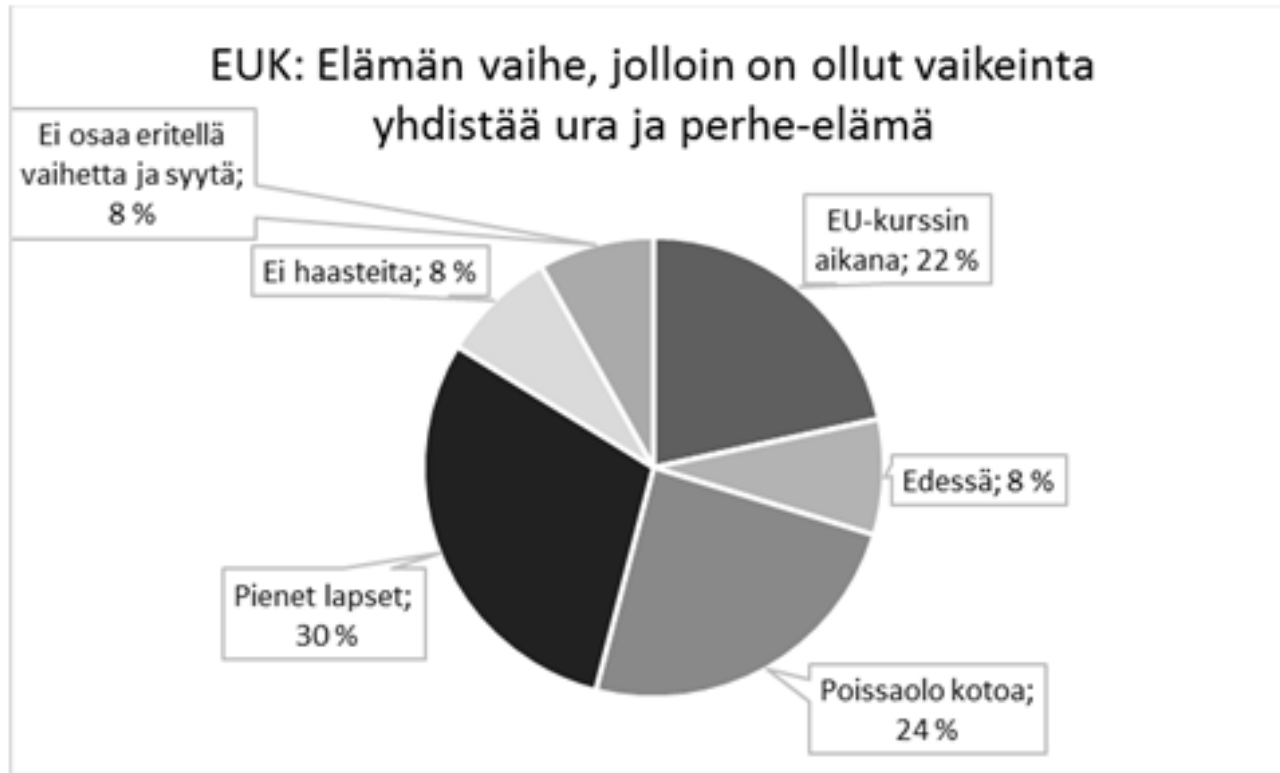

KUVIO 9. Vastaajien urataavoitteet.

TULOKSET

PERHEELLISET UPSEERIT

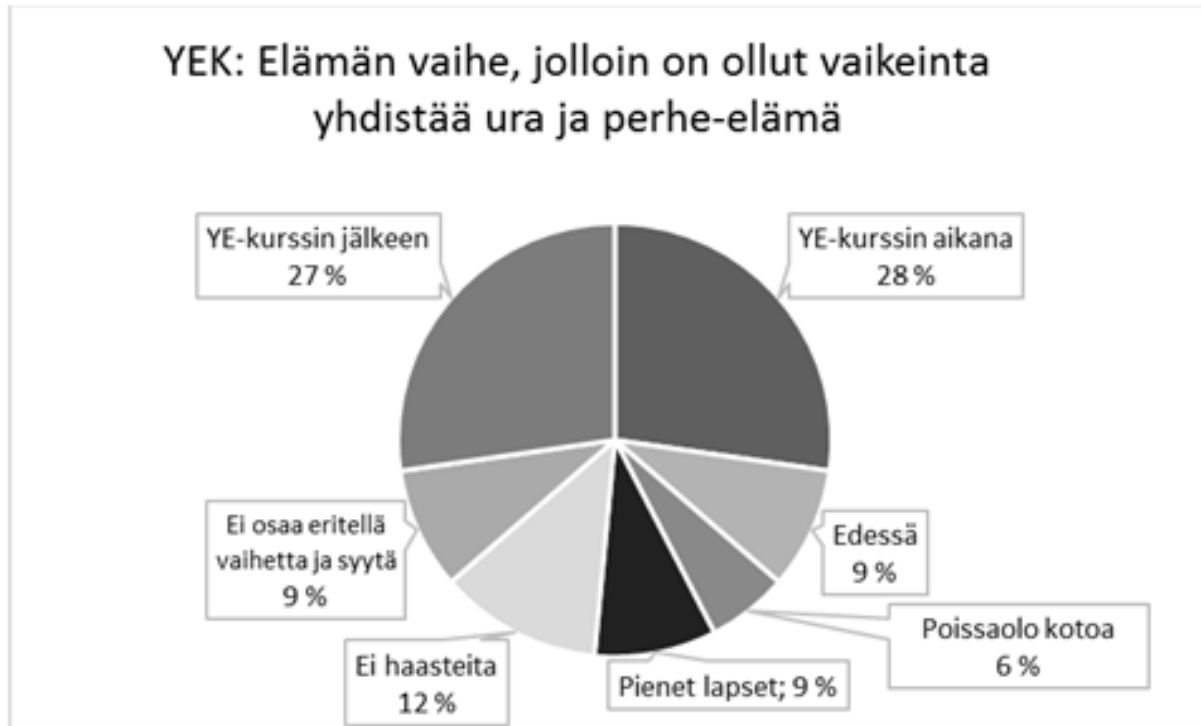

KUVIO 20. Esiupseereiden kokema vaikea vaihe uran ja perhe-elämän yhdistämisen kannalta.

TULOKSET

PERHEELLISET UPSEERIT

KUVIO 21. Yleisesikuntaupseereiden kokema vaikea vaihe uran ja perhe-elämän yhdistämisen kannalta.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Upseerin ura yhdistettynä elämänkaaripsykologian kehitystehtäviin ja niiden hallintaan muodostavat haastavan asetelman.
- Yhdistäminen edellyttää uran ja perhe-elämän ajoittaista priorisointia, sillä molemmat ovat vaativia ajan, energian suhteen

→ keskeistä **kuinka** ura ja perhe-elämä ovat vuorovaikutuksessa keskenään

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Upseeri kykenee vaikuttamaan urapolkuunsa, mutta pääosin se etenee Puolustusvoimien määrittelemän polun mukaisesti
- Mikäli urapolku ja kehitystehtävän ajankohta ei kohtaa yksilön edun ja hallinnan mukaisesti, suhde uraan ja uskollisuus organisaatiota kohtaan joutuu koetukselle
- Jos organisaatio ei jousta yksilön edun mukaisesti, upseerin uramotivaatio ja uran asettaminen edes ajoittain perhe-elämän edelle vähenee
 - Kutsumus vs palkkatyö

Millainen suhde varhaisaikuisuuden elämänkaaren kehitystehtävillä ja niiden hallintamahdollisuuksilla on upseerin uraan, erityisesti uran ja perhe-elämän asetelmassa?

- **Esiupseerit:** Elämän ja kehityksen hallinta on isoja ratkaisuja kehitystehtävien välillä tai niiden pysyvämpää järjestykseen laittamista. Tällöin kehitystehtävät vaikuttavat uraan ja uran ratkaisuihin.
- Esiupseerit asettavat perheensä ja perhe-elämänsä uransa edelle. Osa heistä haluaa edetä myös urallaan, mutta se tapahtuu perhe-elämä edellä.
- **Yleisesikuntaupseerit:** Kehitystehtävät joustavat vuorollaan, jolloin tasapainottelu on osa kehitystehtävien hallintaa. Tällöin puolestaan ura vaikuttaa enemmän kehitystehtäviin.
- Tutkimuksen yleisesikuntaupseerit kokevat onnistuneensa kehityksen hallinnassa, tai heidän sitoutumisensa on niin vahvaa, ettei se rajoita uran ja perhe-elämän yhdistämistä. He hyväksyvät ja tiedostavat uran tuomat muutokset tulevaisuudessa ja ovat valmiita järjestämään muun elämänsä, mukaan lukien perhe-elämänsä, sen mukaan.

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Osa perheellisistä upseereista ei halua YE-tehtäviin, koska kokevat perheen ja uran asetelman olevan mahdotonta tai he eivät ole valmiita joustamaan asetelmasta, jossa perhe on uraa tärkeämpi.
 - Tällöin osa kyvykkäistä ja muuten motivoituneista upseereista ei ole halukkaita etenemään urallaan.
 - Organisaation tulee kehittyä, niin että kehitystehtävät ja niiden läpikäyminen eivät saa muodostua rajoittaviksi tekijöiksi yksilön pohtiessa valintaansa virkaurakurssien välillä.
 - Organisaation antama tuki ja jousto yksilölle palvelee niin organisaatiota itseään, kuin työntekijöitä ja heidän perheitään. Perhe-elämästä saadut voimavarat toimivat voimavaroina myös työelämässä.

Kiitos!

KYSYMYKSET JA KESKUSTELU

